

INFORMACJA

o posiedzeniu   **Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji**

nr posiedzenia: **85**

data posiedzenia: **7 kwietnia 2021 r**

Porządek posiedzenia:

1. Rozpatrzenie „Informacji o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2020” (druk senacki nr 322).
2. Rozpatrzenie „Sprawozdania z wykonania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za lata 2016 i 2017” (druk senacki nr 319).

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Aleksander Pociąg.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Rafał Ambrozik, Mariusz Gromko, Robert Mamątow, Marek Martynowski, Gabriela Morawska-Stanecka, Marek Plura, Aleksander Pociąg, Joanna Sekuła, Michał Seweryński, Lidia Staroń,

goście, m.in.:

rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar ze współpracownikami,

Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego:
dyrektor Wojciech Kaczmarczyk,

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:

dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Radosław Podogrocki.

Ad 1.

Informację o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich w 2020 roku, z uwagami o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela, zawartą w druku senackim nr 322, przedstawił rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar.

Rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar podkreślił, że z uwagi na pandemię 2020 r. był bezprecedensowy dla świata i Polski. Zaznaczył, że do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływały liczne skargi wynikające z braku podstawy prawnej nakładanych na obywateli ograniczeń. Wpływały również skargi na utrudniony dostęp do usług medycznych, na dramatyczną sytuację w domach opieki społecznej, na problemy z edukacją zdalną dzieci i młodzieży. Obywatele zwracali się do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich także ze sprawami związanymi z kwarantanną, izolacją czy przekraczaniem granic. W swym wystąpieniu rzecznik odniósł się także do kwestii związanych z naruszeniem praw człowieka przy organizacji wyborów prezydenckich w Polsce, a także naruszeniem wolności obywatelskich wynikających ze stosowanych przez policję procedur w obliczu strajków,

protestów i demonstracji. Zwrócił również uwagę, że Biuro RPO zaangażowane było w minionym roku w sprawy związane z kryzysem praworządności w Polsce. Podkreślił, że nie uszło uwadze Biura RPO to, że przy okazji tzw. tarcz antykryzysowych wprowadzane były zmiany prawa niemające nic wspólnego z ochroną obywateli. W sytuacji narastającego kryzysu do biura wpłynęła rekordowa liczba spraw – 72 428, czyli blisko 20% więcej niż w roku 2019, co jest odzwierciedleniem skali potrzeb obywateli. Rzecznik wyraził zadowolenie, że instytucja RPO cieszy się rosnącym zaufaniem obywateli, zgodnie z badaniem CBOS z kwietnia 2020 r. 64% obywateli ufa jego urzędowi.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie oraz rzecznik praw obywatelskich.

Przewodniczący komisji Aleksander Pociąg dopytywał o kwestie związane z nauką zdalną oraz pomocą psychologiczną i psychiatryczną dla dzieci i młodzieży. Poruszył również m.in. kwestie związane z instytucją skargi nadzwyczajnej i brakiem środków finansowych pozwalających na realizację tego zadania przez Biuro RPO. Odniósł się także do wniosku posłów do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie przedłużenia kadencji rzecznika. Senator Robert Mamątow również dopytywał o instytucję skargi nadzwyczajnej i szczegóły dotyczące tego mechanizmu w praktyce.

Po zakończeniu dyskusji przewodniczący komisji Aleksander Pociąg podziękował rzecznikowi praw obywatelskich za dotychczasową współpracę i zaproponował, aby komisja przyjęła do wiadomości informację o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich w 2020 roku, z uwagami o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela.

Konkluzja:

Komisja zapoznała się z informacją o działalności Rzecznika Praw Obywatelskich w 2020 roku, z uwagami o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela (druk senacki nr 322).

Ad 2.

Sprawozdanie z wykonania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za lata 2016 i 2017, zawarte w druku senackim nr 319, przedstawił sekretarz Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Wojciech Kaczmarczyk. Przypomniał, że art. 50a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przewiduje, że Rada Ministrów, na podstawie informacji uzyskanych od organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, przedstawia co 2 lata Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdanie z wykonania ustawy, a realizacja zadania sprawozdawczości z wykonania ustawy jest istotnym elementem monitoringu współpracy administracji publicznej z sektorem pozarządowym. Zaznaczył, że w latach 2016–2017 zostało uchwalonych 5 nowelizacji przepisów tej ustawy. Poinformował, że zmiany wprowadzone do ustawy w 2017 r. dotyczyły utworzenia Komitetu do spraw Pożytku Publicznego będącego organem administracji rządowej właściwym w sprawach pożytku publicznego i wolontariatu, w tym programowania, koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego. Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego został zaś powołany jako agencja wykonawcza, której podstawowym zadaniem jest wdrażanie polityki państwa w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego przejął część zadań wykonywanych dotychczas przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego wobec organizacji pożytku publicznego. Dyrektor Kaczmarczyk pokrótce scharakteryzował specyfikę trzeciego sektora w Polsce. Przedstawił również informacje dotyczące m.in. współpracy finansowej i pozafinansowej organów administracji publicznej z podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego czy możliwości

przekazania przez podatnika podatku dochodowego 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie oraz dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Po zakończeniu dyskusji przewodniczący komisji Aleksander Pociąg zaproponował, aby komisja przyjęła do wiadomości sprawozdanie z wykonania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za lata 2016 i 2017.

Konkluzja:

Komisja zapoznała się ze sprawozdaniem z wykonania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za lata 2016 i 2017 (druk senacki nr 319).

Opracowano w BPS